

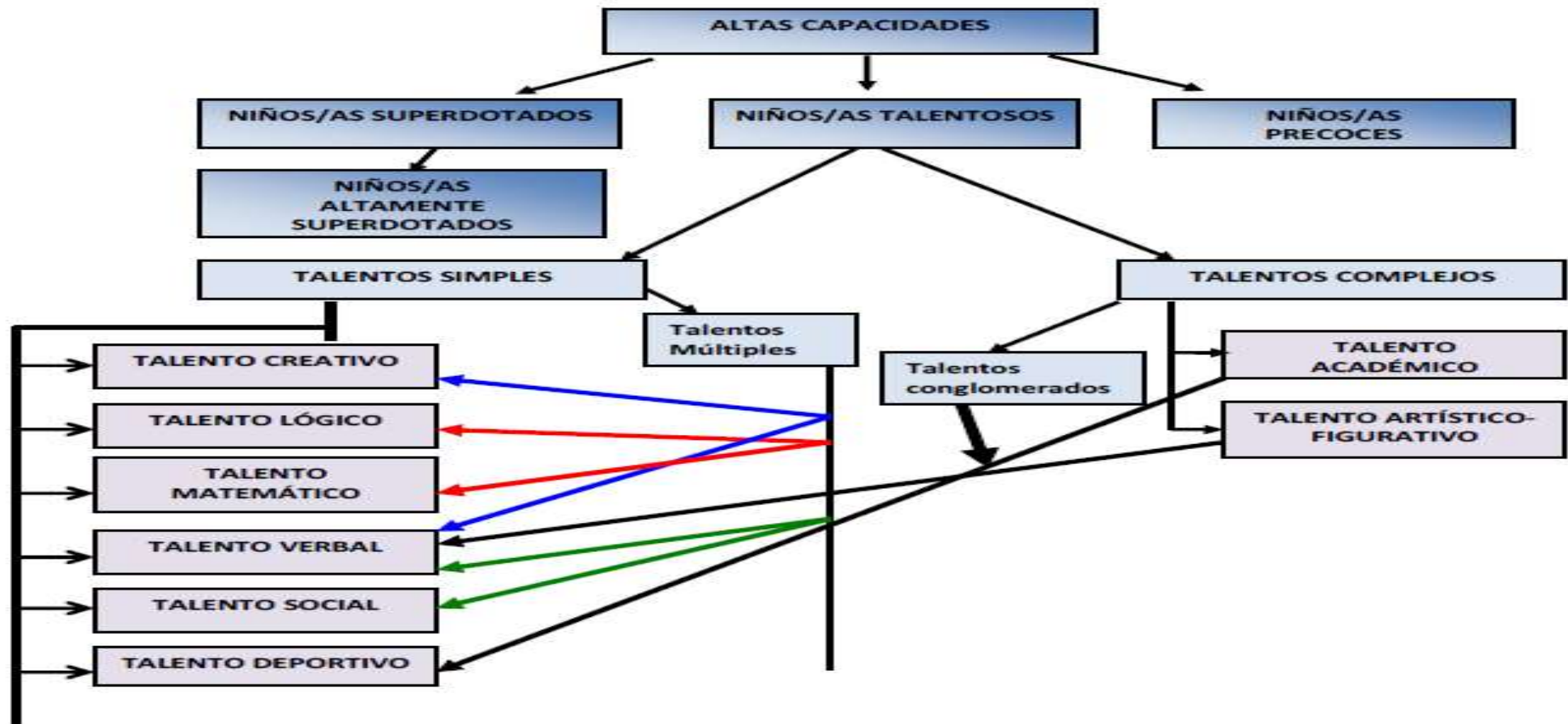

INTERVENCIONS EDUCATIVES EN A.C.

Formació per a docents

Professora: Milagros Valera
Pedagoga terapeuta i logopeda
Experta Universitària en Diagnòstic i Intervenció en altes capacitats
Intel·lectuals.
Gabinet psicopedagògic MENTOR
Centre HYPATIA

Tipus d'Altes Capacitats

MITE 1

NO NEIXEN ENSENYATS

Igual que els altres nens necessiten dels docents, dels pares i de la societat per aprendre.

L'únic que els diferencia és que aprenen diferent, més ràpid, i per això tenen necessitats educatives específiques

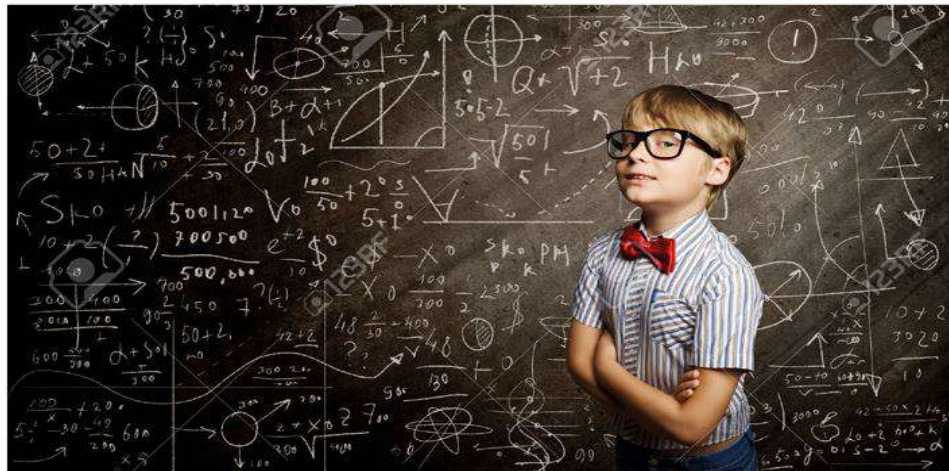
Tenen molta CURIOSITAT per NOUS APRENTATGES

MITE 2

SE'LS VEU

Ni ulleres, ni llibres, ni dificultats socials,
ni bon rendiment acadèmic, ni mal
rendiment acadèmic, ni introvertits, ni
extrovertits, ni repel·lents, ni discrets, ni
prepotents, ni humils...

**No sempre demostrarà el
seu potencial**

(per falta de voluntat / motivació / oportunitats)

**No hi ha cap tret universal
que els identifiqui**

**la seva capacitat intel·lectual
s'expressa a través d'una personalitat
determinada i uns interessos,
aficions, dificultats i contextos molt
diferents.**

**IDENTIFICAR-LOS correctament permetrà
que S'ENTENGUIN i que ELS ENTENGUIN**

MITE 3

NO NECESSITEN AJUDA

Poden necessitar tanta
o més ajuda
que els seus companys,

**Segueixen un ritme
i una forma d'aprenentatge
no habitual**
**que sovint els pot dificultar
seguir les estratègies de l'aula.**

**Igualment que els altres alumnes mereix L'OPORTUNITAT
de desenvolupar LES SEVES CAPACITATS**

MITE 4

Sense motivació, sense oportunitat d'experimentar l'esperit de sacrifici i superació, sense el reconeixement del grup és molt difícil assolir eines per l'èxit a la vida.

AACC = ÈXIT A LA VIDA

-Fracàs escolar

Superdotació: 70%

AACC: 50%

-Canvis de escoles

-Falsos diagnòstics:

TDH, asperger, etc.

-Dificultats socials

**A diferència del que es creu el dia a dia de les AACC
no és sempre un camí de roses**

L'avaluació diagnòstica

Per què cal fer una avaluació?

**Comprovar
capacitat i
tipologies**

**Necessitats de
mesures
educatives
diferents de las
del grup
classe.**

**Adaptar-les al
perfil d'altas
capacitats de
l'alumne.**

**Perquè es poden
donar unes conductes
a l'aula relacionades
amb l'avorriment i la
desmotivació i que
portin al professorat a
confondre conductes.**

A tenir molt en compte!!

- S'ha de trencar la creença que el QI indica de forma clara l'habilitat intel·lectual de la persona
- La intel·ligència no és suficient per si mateixa per predir l'èxit social ni el rendiment intel·lectual o la producció creativa.

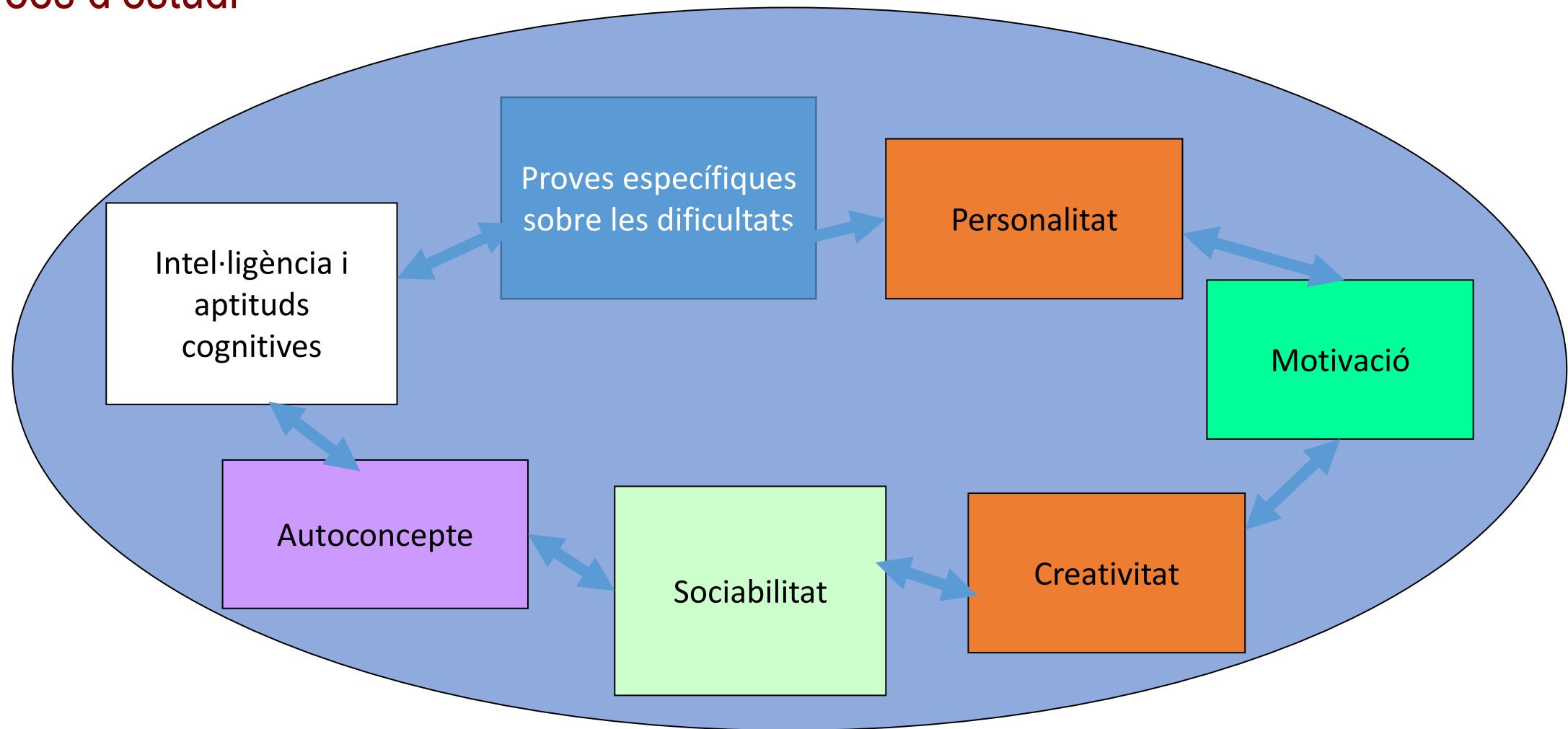
Procés d'avaluació diagnòstica (I)

Tècniques subjectives:

- Graelles de valoració per part de professors, famílies i pel propi alumne (aquests a partir de 3r primària).
- Informació aportada per la família (dades relatives a la història personal, familiar i escolar).
- Informació aportada i observada sobre l'alumne (juntament amb l'estil de resposta a les tasques administrades).
- Informació aportada pel centre educatiu (a través d'entrevista presencial o telefònica d'informes acadèmics)

Procés d'avaluació diagnòstica

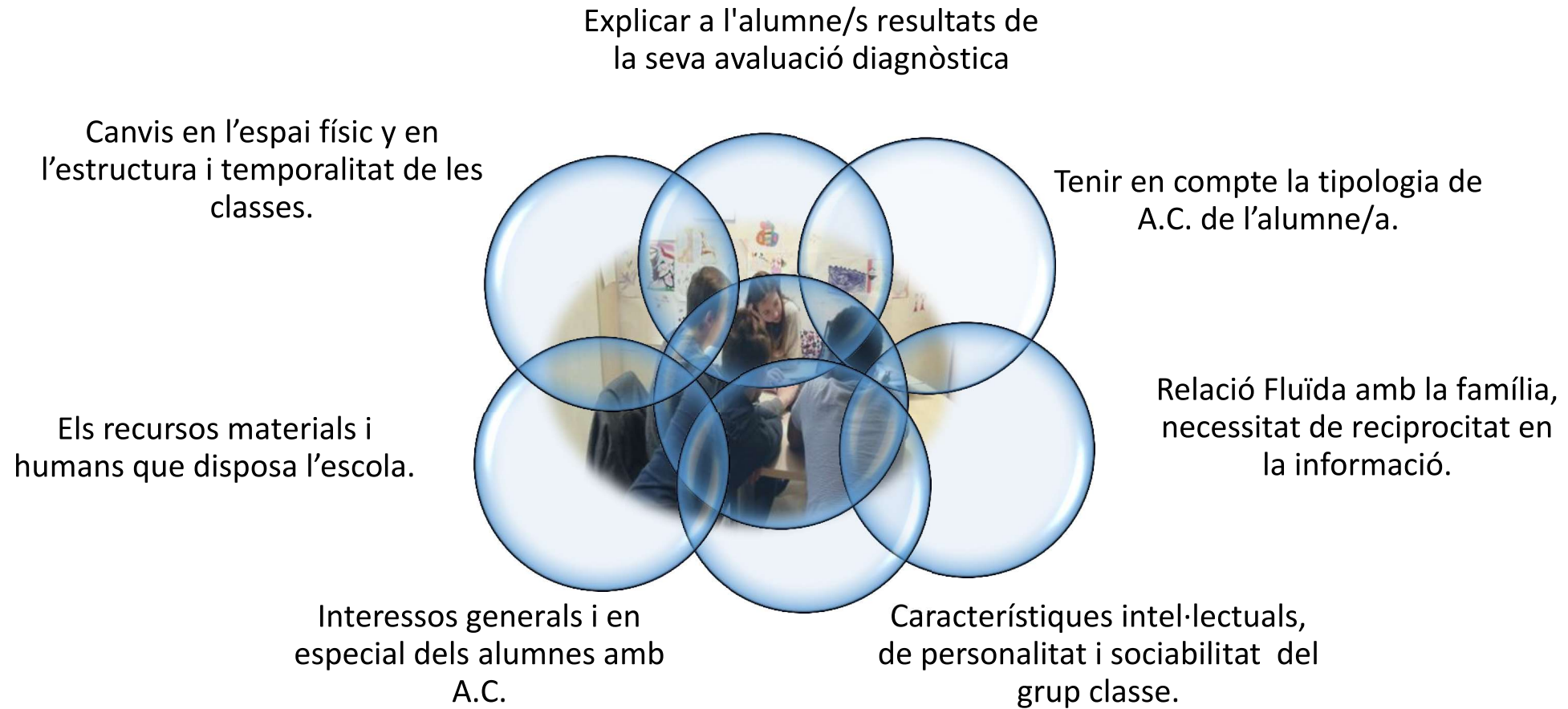
Àrees d'estudi

Signes d'alerta i indicadors de risc

Variables a tenir present en la intervenció

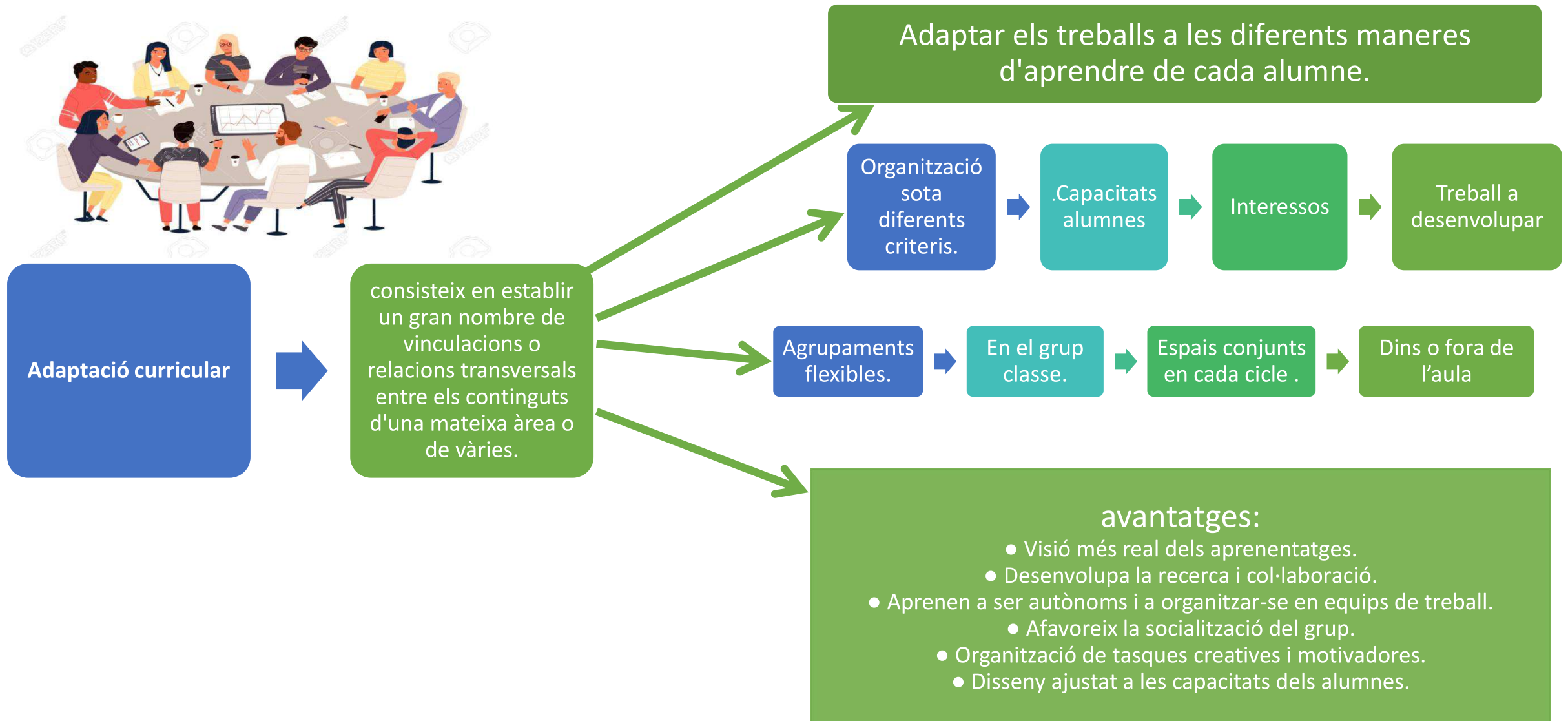

Objectius, Metodologies i estratègies educatives en l'atenció individualitzada als alumnes amb A. C.

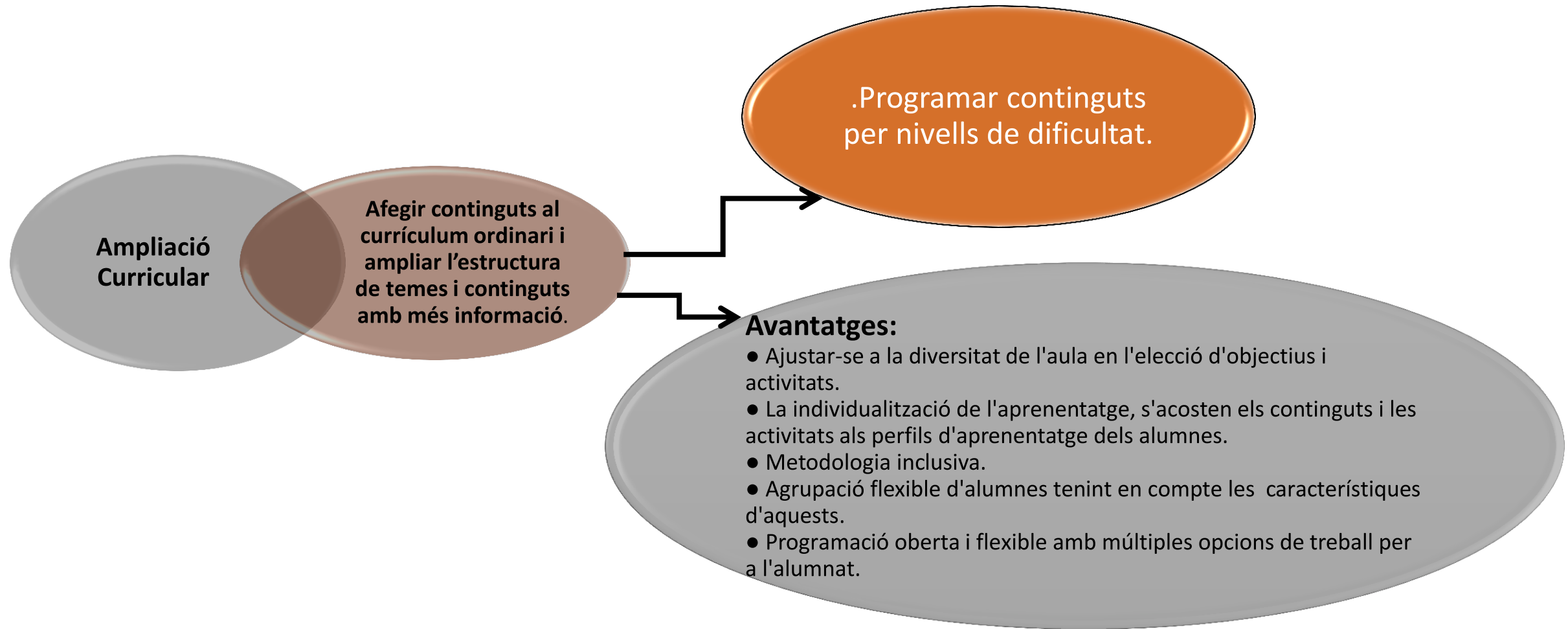
Objectiu d'intervenció educativa (Que canvi es vol generar en el currículum?)		Metodologies d'intervenció educativa (Amb quina estratègia es pretén adquirir l'objectiu?)
Adaptació curricular		A. Agrupament per capacitats
Ampliació curricular		B. Enriquiment aleatori (Treball per projectes)
Adaptació + ampliació curricular		C. Treball per programacions flexibles
Compactació curricular		D. Convalidació mitjançant el mentorat
		E. Tallers
		F. Àmbits d'aprenentatge o d'experiència.
		G. Grups cooperatius
		H. Entrenament metacognitiu
		I. Flexibilització (acceleració)
		J. Estratègies informals a l'aula
		K. Metodologías (Flipper learning , ABP, etc)

ADAPTACIÓ CURRICULAR

Metodologia agrupament grup homogeni

Ampliació curricular + Metodologia de programacions flexibles

Ampliació curricular + metodologia de treball cooperatiu

AMPLIACIÓ CURRICULAR

El treball cooperatiu (amb les diferents tècniques: el puzzle de Aronson, llapis al mig, etc.).

Exemple d'una de les tècniques:
puzzle d'Aronson

Avantatges d'aquesta estratègia:

- Desenvolupar habilitats i capacitats: iniciativa, presa de decisions, treball en equip, l'esperit crític, la creativitat i la flexibilitat.
- Saber buscar informacions.
- Responsabilitat individual com a part del treball grupal.
- Autoavaluació respecte al treball individual i grupal.

AMPLIACIÓ CURRICULAR + MENTORAGE

AMPLIACIÓ CURRICULAR +MENTORAGE

La convalidació o
exoneració d'una
assignatura a canvi
d'un treball
d'investigació que
portarà un mentor.

Un tutor referent de l'àrea convalidada supervisa mitjançant la tutoria amb l'alumne i aquest segueix els aprenentatges del grup-classe de manera paral·lela al grup.

Pels alumnes de batxillerat es pot pactar amb un/a docent d'Universitat que portarà una activitat que substitueixi una assignatura

- Permet un aprenentatge significatiu.
- Implica el desenvolupament d'hàbits de treball.
- Propícia la vinculació amb el grup-classe..
- Situa un referent de suport (tutor o mentor) per a planificar i organitzar el treball.
- Requereix pocs recursos humans ni metodològics.

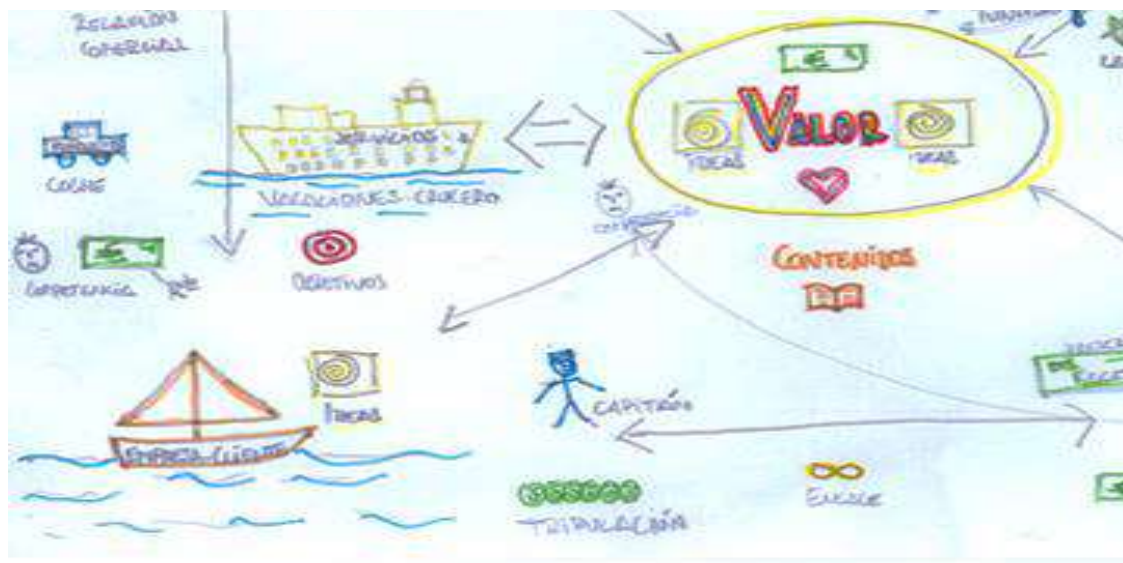
AMPLIACIÓ CURRICULAR + TALLERS

AMPLIACIÓ CURRICULAR AMB TALLERS.

Els avantatges principals:

- L'aprenentatge i les activitats poden adaptar-se als interessos dels alumnes i als objectius del professor.
- Els alumnes aprenen a ser autònoms i a organitzar-se.
- Hi ha un clar benefici de la relació i socialització del grup.
- Les tasques a plantejar poden ser creatives i motivadores.
- Es poden dissenyar activitats inclusives per a tota la diversitat d'alumnes, també els d'AC.

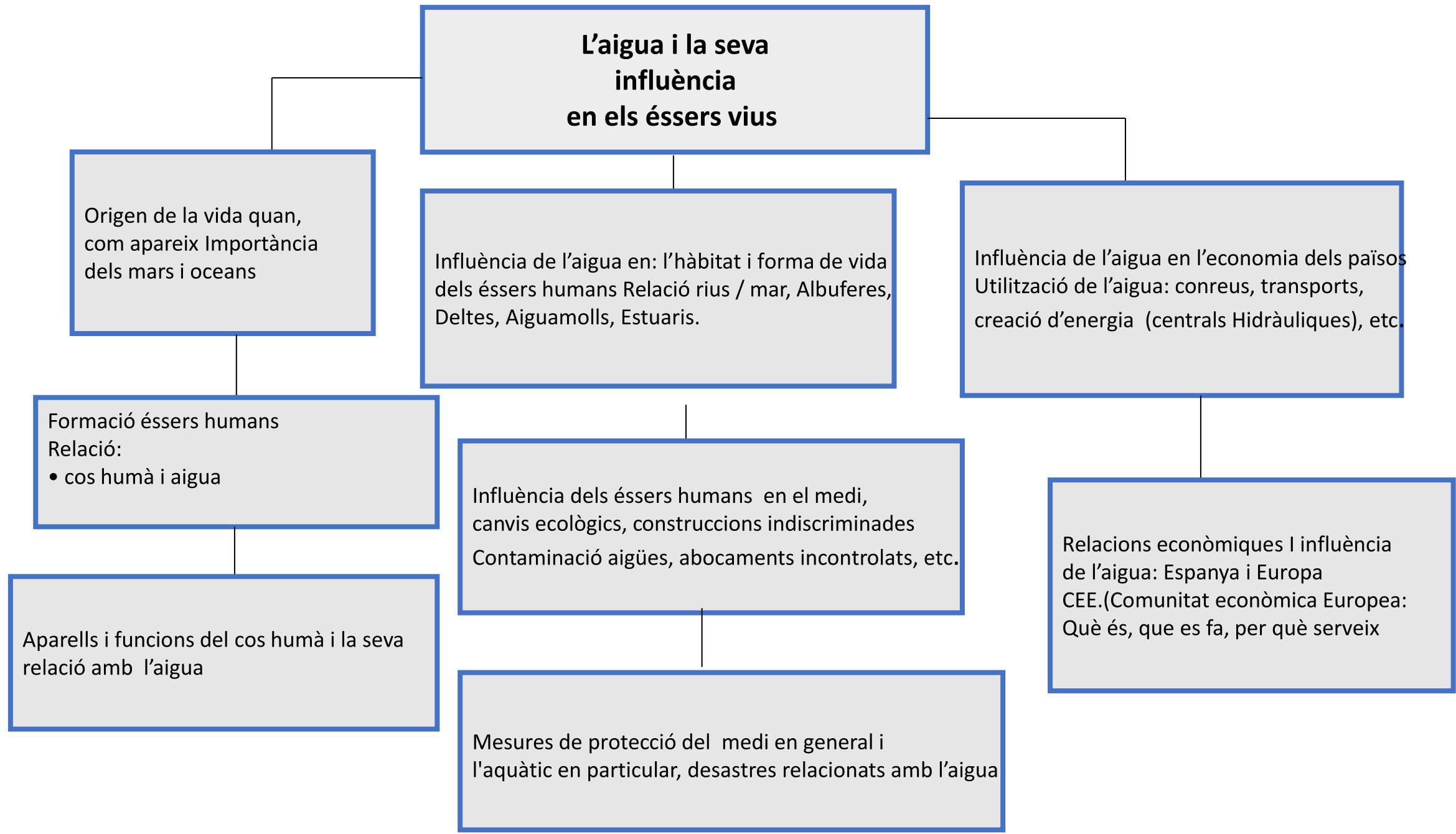
Enriquiment ALEATORI – PROJECTES

Avantatges: s'ajusta l'activitat a les característiques de l'alumne/a i la funció del professorat se centra en facilitar vies d'informació, suggeriments, etc

Propícia la motivació dels alumnes.
Desenvolupa la responsabilitat.

Potència l'organització.
Promou la reflexivitat.
Treu connotacions negatives a l'error tractant-lo com una important font d'aprenentatge.

Desenvolupa noves maneres d'aprendre, potència l'autonomia, els fa més conscients del que aprenen, metacognició ("aprendre a aprendre").
Optimitza la memòria comprensiva.

Ampliacions per mitjà d'àmbits d'aprenentatge

Programar generalment per nivells.
Programar per als que acaben més ràpid
Programar per a tots amb diversos nivells

Alguns àmbits:

- . Matemàtiques,
- . Experiments
- . Nous descobriments
- . Creativitat.
- . Noves tecnologies.
- . Mitjans de comunicació
- . Escriptura creativa

- Té en compte la diversitat, els interessos, capacitats, estils i ritme d'aprenentatges dels alumnes.
- Troben sentit als materials amb els quals treballen.
- Poden triar els seus propis aprenentatges i participen de la construcció dels seus coneixements.
- Els docents faciliten la superació de conflictes i dificultats proporcionant les eines que necessiten els alumnes.
- La reorganització d'espais i materials facilita l'autonomia dels alumnes.

Model Pedagògic d'aprenentatge Flipped classroom

Aula invertida, que significa un canvi en la manera d'ensenyar, donant la volta a la manera tradicional de fer classe i serveix com a punt de partida per a arribar cap a l'**aprenentatge invertit**

Aprenentatge basat en equips Team Based Learning

Ensenyament just a temps o Just-In-Time Teaching

Preparació i estudi previ per avaluació on line automàtica (Pepeola).

Ensenyament per companys o per instrucció.

Elaborar una actividad para toda la clase (6º. de primaria) basada en el Modelo Pedagógico de aprendizaje Flipped classroom i Learning, teniendo en cuenta que en clase hay una niña de altas capacidades intelectuales con un perfil de superdotación.

La preparación de la clase en el aula se hace a partir de la metodología:

Enseñanza por compañeros o por instrucción.

El proceso de esta metodología es el siguiente: el profesor va intercalando en clase preguntas que le permiten comprobar lo que han aprendido, los alumnos discuten sobre ello, es decir propone a los alumnos una pregunta de test de comprensión-aplicación conceptual en la cual ellos tienen que aplicar su comprensión y predecir que puede ocurrir en una determinada situación real, profesional o experimental. Se les da uno o dos minutos para que piensen y respondan individualmente y posteriormente se les pide que lo discutan con el compañero más próximo que haya escogido una opción diferente, después tienen que volver a responder para finalmente realizar una discusión general sobre las justificaciones a las diferentes respuestas.

APRENTATGE SERVEI

Es pot programar en una assignatura per a un temps determinat o tot el curs

El treball surt de l'aula per a oferir una solució a algunes dificultats o problemes que apareixen en la societat.

institucions que ofereixen als alumnes coneixements connectats amb les realitat i els alumnes a través del desenvolupament de projectes ofereixen a les entitats o institucions idees per a millorar els seus serveis.

Aprenentatge basat en problemes (ABP)

- Metodologia centrada en la recerca i reflexió a un problema que planteja el professor.
- L'alumne treballa de manera autònoma i en equip.
- Es pot interrelacionar diferents matèries. (adaptació curricular).
- Es pot utilitzar com una estratègia global dins del procés d'ensenyament o bé aplicar-la a una assignatura durant tot el curs.

Planificació (ABP):

- Tenir present que els alumnes disposen de coneixement suficient per a començar el treball.
- Que el context i entorn afavoreixen el treball autònom.
- Triar la situació-problema. Rellevant, prou complexa però no impossible i un repte que els motivi.
- Orientar les regles de l'activitat i repartiment de rols en el grup.
- Establir un temps determinat per què els alumnes s'organitzin i resolguin el problema.
- Planificar l'avaluació.

INTERVENCIIONS ESPECÍFIQUES SEGONS EL TIPUS D'EXCEPCIONALITAT

ALUMNES SUPERDOTATS

Adaptació curricular orientada a temes transversals o de síntesi, activitats que permeten el treball autònom, projectes, tallers, treball cooperatiu, acceleració i aplicació de metodologies flexibles, donar resposta educativa a les individualitats que hi ha en una aula, etc.

TALENTS ACADÈMICS.

Ampliacions del currículum, donant més complexitat als continguts, projectes, acceleracions, introduir continguts mitjançant problemes, hipòtesi, a més de tenir en compte el desenvolupament emocional i social, etc.

TALENT ARTÍSTIC

- Estimular la motivació.
- Vincular continguts amb elements artístics.
- Recursos com la implicació en activitats figuratives.
- Treballs ampliat i específics relacionats amb l'àmbit artístic.

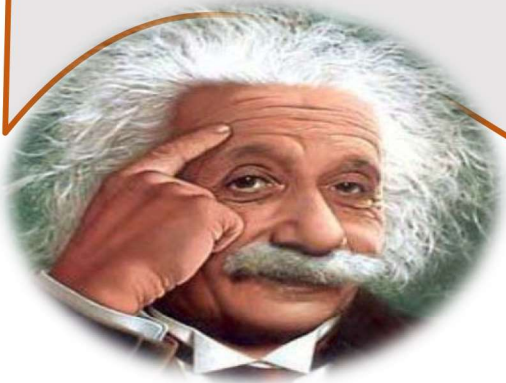
TALENT CREATIU

- Recursos alternatius per a potenciar i optimitzar la creativitat.
- No confondre creativitat amb dèficit d'atenció.
- Acceptar respostes que mostren una intel·ligència de tipus divergent.
- Motivació per altres assignatures.
- En el treball en grup, aporten creativitat, imaginació, originalitat, etc.

TALENT LÒGIC

- Flexibilització patrons de conducta.
- Activitats i problemes complementaris per treballar el raonament (verbal/numèric).
- Coneixement partint de les hipòtesis, solució de problemes.
- Motivació i interès per altres activitats menys relacionades amb la lògica.
- Integració en el grup

TALENT MATEMÀTIC

- Ampliació curricular i metodològica en les matemàtiques.
- Projectes matemàtics.
- Acceleracions parcials de l'àrea matemàtica.
- Reforçar en cas necessari àrees i recursos generalment poc utilitzats: verbals, socials i emocionals.

A collection of mathematical symbols and operators. On the left, a red square root symbol followed by a black 'x', and below it a black integral symbol. In the center, a purple equals sign. To the right, the expression '(a+b)' in orange, and below it four colorful operators: a yellow minus sign, a blue multiplication sign, a red plus sign, and a green division sign.

TALENT VERBAL

- Ampliar i aprofundir en les matèries de llenguatge.
- Projectes.
- Acceleracions de les assignatures de llengües.
- Tallers: escriptura creativa, creació de diaris escolars, etc.
- Utilitzar metodologies basades en el component verbal (tipus debats, treball grupal, etc.)

TALENT SOCIAL

- conductors d'activitats grupals i bon mediador.
- El talent social d'aquests alumnes, eleva la motivació que incideix positivament en els aprenentatges.
- Els treballs en grup motiven i interessen a aquest tipus de talent.
- Utilitzar metodologies com per exemple: aprenentatge servei.

INTERVENCIÓ EN A.C. I TDAH

Programa Individualitzat (PI) que inclogui accions acadèmiques (EN FUNCIÓ DEL PERFIL D'A. C.) a més d'estratègies socials i conductuals

Estratègies socials

treball en equip
Proximitat del mestre
Companys que modelin comportaments
Entrenar en solució de problemes.

Estratègies conductuals

Tècniques de modificació de conducta: Reforç positiu, temps fora, contractes conductuals ...
Límits clars.
Ensenyar l'ús de autoinstruccions per a dirigir la seva conducta.

Estratègies educatives

Facilitar Experiències d'èxit.
premiar l'esforç més que el resultat
Utilitzar el joc com un mitjà d'aprenentatge
Ús del reforç positiu
Promoure la creativitat
Fragmentar les tasques.
Treballar l'organització i hàbits que afavoreixen l'aprenentatge.

A.C. Y TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA (TEA) **(ABANS SÍNDROME D'ASPERGER)**

AC amb trastorn de l'espectre autista (Síndrome d'Asperger).

Dificultats de consciència social, de reciprocitat i comunicació, major reactivitat emocional i menor habilitat per a reconèixer les emocions dels altres.)

- **Segons el perfil d'A. C. que mostri s'adaptarà la intervenció educativa.**
- **Segons les característiques de la síndrome TEA s'intervindrà a nivell social i emocional**
- Mesures d'adaptació a l'entorn com: grup i/o classe, poc conflictiu, tranquil.
- Que pugui conservar el grup d'amics amb els quals tingui més afinitat.
- Potenciar el treball en grup petit (un o dos alumnes).
- Situar-ho en primera fila, per a evitar problemes d'atenció.
- El perfil del tutor o tutora, és important. Prioritzar un estil personal tranquil i, pausat.
- Treball del professorat de forma organitzada i estructurada.

A.C. I DISLEXIA

Intervenció

Segons la tipologia d'A. C. Es farà la intervenció educativa.

Segons la problemàtica dislèxia: Fonologia, habilitats oral, comprensió lectora
Disgrafia, disortografia

Estratègies per aplicar a l'aula amb nens/es dislèctics.

- Adequar el mètode i si és necessari el contingut.
- Reforç positiu pels treballs ben fets.
- Entendre les dificultats, per la seva dislèxia i no per falta d'esforç o motivació.
- No obligar a llegir en veu alta en classe.
- Davant dificultats millor que no hagi d'escriure en la pissarra.
- No permetre que un altre company li corregeixi un text escrit.
- Pactar la quantitat de faltes d'ortografia.
- Vigilar comentaris en els informes.
- Comentar les notes de forma personalitzada.
- Temps extra tant en treballs com en exàmens.

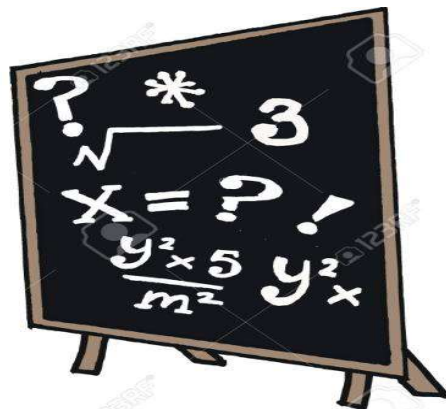
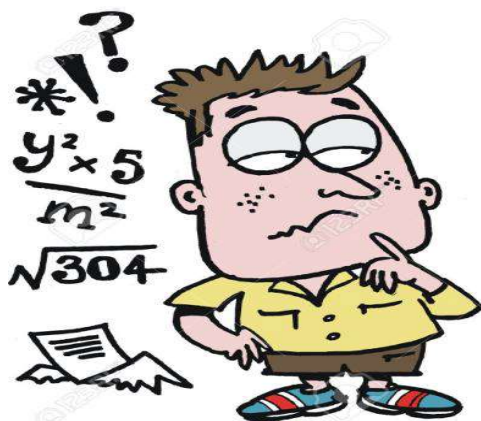
A.C. I DISCALCULIA

Intervenció A.C.

Ampliar continguts.
Treballar en grup.
Acceleració parcial de l'àrea o àrees en la qual tingui A. C.
Treball per projectes.
Si és creatiu/a utilitzar activitats més creatives.

Intervenció discalculia

- Inici precoç del suport psicopedagògic.
- Explicar a l'alumne les seves dificultats.
- Practicar molt cada nova habilitat o concepte matemàtic.
- Utilitzar estratègies visuals com a esquemes, dibuixos, etc. no donar conceptes de manera abstracta.
- Ensenyar estratègies per a resoldre problemes.
- Utilitzar programes específics per a entrenar les habilitats numèriques.
- Utilitzar materials com: regletes, blocs lògics, jocs, etc.
Permetre l'ús de la calculadora.
- Donar més temps en exàmens de matemàtiques.

A.C. I TRASTORN ESPECÍFIC DEL LLENGUATGE (TEL)

INTERVENCIÓ:

Quan hi ha doble excepcionalitat s'intervé tant en les àrees en les quals té A. C. Com en les dificultats de TEL.

PAUTES ESPECÍFIQUES DINS DE L'AULA PEL ALUMNE AMB TEL:

- Reforçar les àrees en les quals tingui alta capacitat, adaptant i ampliant continguts i/o utilitzant metodologies que puguin donar resposta a les seves potencialitats.
- Emprar suports visuals per a compensar les seves dificultats de comprensió.
- Situar a l'alumne amb TEL on mantingui contacte ocular continu amb el professor.
- Adaptar el nostre llenguatge al seu nivell de producció i comprensió del llenguatge.
- Permetre l'ús de llibretes comunicatives.
- Lectura de contes. Ús de contes amb contingut lingüístic apropiat.
- Racons de joc. Adaptar algun racó de l'aula al nivell de joc del nen/a amb Tel.
- Emprar recursos perquè puguin traslladar a les seves famílies el que han fet a l'escola i els puguin ajudar.

A.C. I MOTIVACIÓ

Desmotivació i altes capacitats, poden anar lligades

a l'aula apareix l'avorriment, ritme lent, massa repetició.

Conseqüències: alumnes que no volen anar a escola, problemes psicossomàtics, desestabilització emocional, problemes en el context familiar i també social.

Important no confondre aquests conductes amb algun trastorn o problema de conducta.

Comprovar que és el que li pot estar passant per donar una resposta educativa adequada.

La falta de motivació no és exclusiva dels alumnes amb A.C. i és important intervenir per a canviar aquesta dinàmica.

A.C. i MOTIVACIÓ

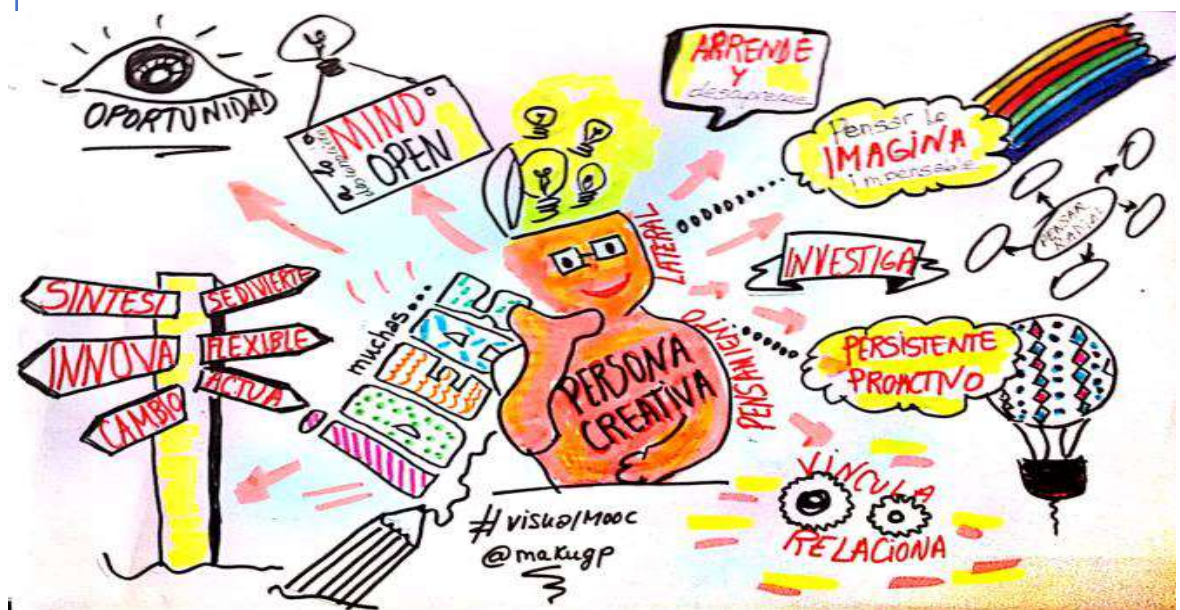
INTERVENCIÓ:

- Reflexionar sobre l'origen de la falta de motivació dels alumnes.
- En Alumnes d'A. C. s'ha de comprovar la tipologia per a realitzar una intervenció a l'aula d'acord amb aquesta i que resulti motivadora.
- Es tindrà en compte: recursos escolars, interessos de l'alumne context de l'aula, metodologies a utilitzar.
- Per a alumnes que no tinguin A. C., també és important que s'apliquin canvis metodològics.
- coneixement de les característiques dels alumnes.
- Utilitzar metodologies més flexibles i participatives per a tota la classe.
- Activitats de recerca i més pràctiques.
- Utilització de les TIC, etc.

A.C. I CREATIVITAT

- Alta creativitat en perfils d'A.C.: superdotació, talent creatiu i talent artístic figuratiu.
- Una ment creativa està lligada a la imaginació constructiva i al pensament divergent.
- Conèixer característiques de la persona creativa: Innovadors, flexibles, adaptats al canvi, aprenen dels errors, emprenedors, etc.
- Se'ls sol confondre com a hiperactius i fins i tot amb problemes conductuals.
- Representen la informació, organitzen i processen de forma no gaire adaptativa a l'escola i aquesta no s'adapta molt als talents creatius.

INTERVENCIÓ EN A.C. I CREATIVITAT

INTERVENCIÓ:

Utilització a l'aula de tècniques com: Pluja d'idees, la Sinéctica, sis barrets per a pensar, mapes mentals, etc. per a desenvolupar els processos cognitius creatius en totes les àrees.

Aprofundir més en les arts tractant temes com: dansa, dibuix, teatre, música, joc, etc.

Per a millorar els processos creatius:

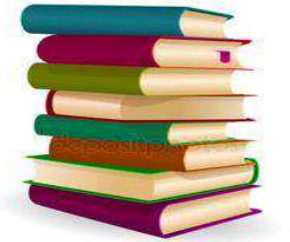
Superar barreres:

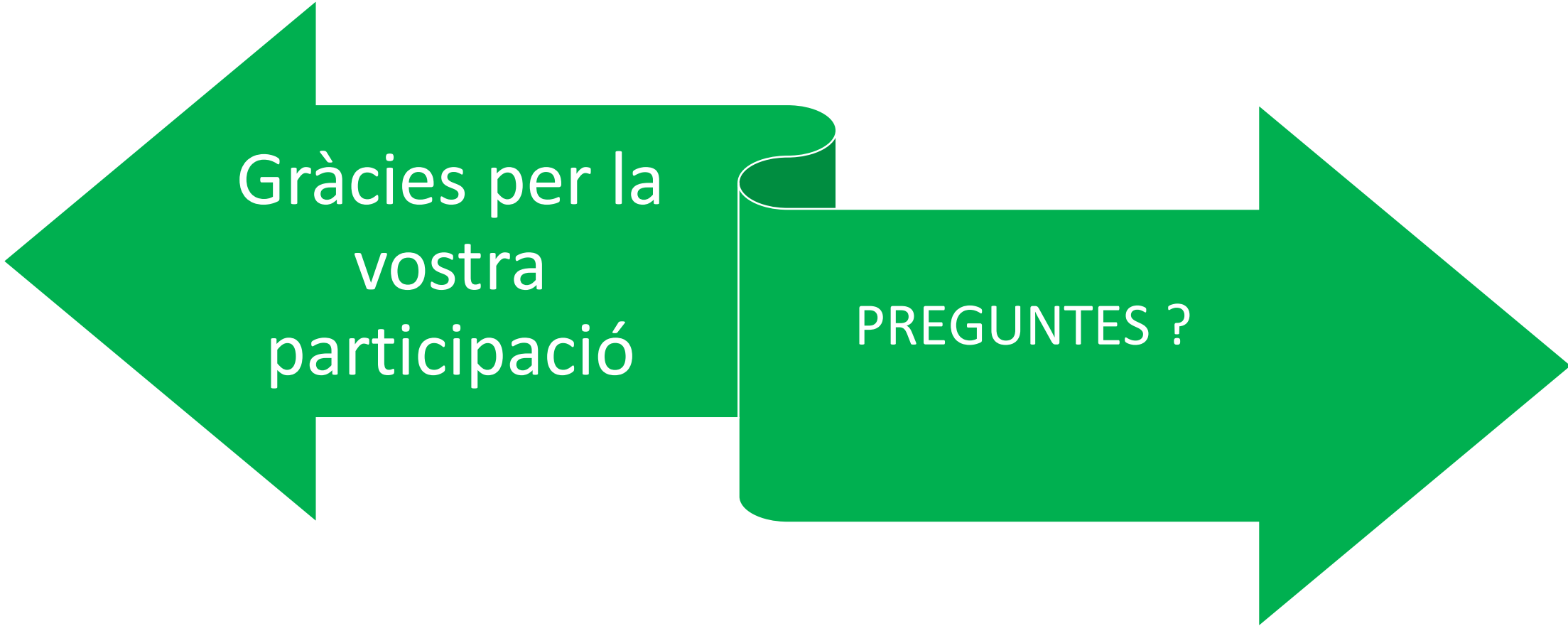
- Barreres ambientals.
- Barreres perceptives.
- Barreres emocionals.
- Barreres cognitives.
- Barreres socioculturals.
- Bloquejos mentals i expressius.
- Cal aprendre a detectar aquestes barreres per a facilitar el processos de generació d'idees.

Bibliografía

- Carreras, L, Castiglione, F, y Valera, M (2013). *Altas capacidades intelectuales: la asignatura pendiente*. Barcelona: Horsori.
- De la Torre S. *Creatividad Aplicada*. Madrid: Escuela Española, 1995.
- Fernández, M.T, Sánchez, M.T. (2012). *Dificultades asociadas a las altas capacidades intelectuales. Guía para profesores y orientadores*.
- Pérez, L.F. (2006). *Alumnos con capacidad superior. Experiencias de intervención educativa*.
- Mercé Martínez i Angel Guirado (Coord.) Antón Prieto, Roser Reverter Natividad Ruiz y Milagros Valera. *Altas capacidades intelectuales. Pautas de actuación, orientación, intervención y evaluación en el periodo escolar*. Abril 2012.
- Mönks F.J. (1994). *Desarrollo psicosocial de los superdotados*. En: Benito Y. (ed.): *Investigación e intervención psicoeducativa en alumnos superdotados*. Salamanca: Amaru.
- Pfeiffer, S. I. (2017). *Identificación y evaluación del alumnado con altas capacidades*. Logroño: Universidad Internacional de La Rioja.
- Prieto Sánchez M.ª D. y Pérez Sánchez L. *Programas para la mejora de la inteligencia. Teoría, aplicación y evaluación*. Madrid: Síntesis, 1993.
- Prieto Sánchez M.ª D. (coord.). *Identificación, evaluación y atención de la diversidad del superdotado*. Archidona, Málaga: Aljibe, 1997
- Renzulli J.S. *Desarrollo del talento en las escuelas, programa práctico para el total enriquecimiento escolar, mediante el modelo de enriquecimiento escolar*. En: Benito Y. (ed.). *Investigación e intervención educativa en alumnos superdotados*. Salamanca: Amaru, 1994.
- Willart-Holt, C. (1999). *Doble excepcionalidades*.

Gràcies per la
vostra
participació

PREGUNTES ?